

Molennieuws de Rooie Wip

Nieuwsbrief van de Stichting Molen de Rooie Wip te Hazerswoude.

In dit nummer:

- Nationale molendag
- Fietsroute
- Geen zwanen dit jaar
- Meer over molenaar van de Bosch
- Bliksem-afleiding
- Vangtouw
- Molenerf ophogen
- Molenmodel
- Bouwtekening Rooie wip
- Bezoek aan Nico Varkevisser
- Erfgoed Zuid-Holland

Van de Voorzitter

Zo rond de vakanties, in het midden van het jaar, dan brengen we u als belangstellende of sponsor van de Rooie Wip weer graag op de hoogte van het reilen en zeilen van onze molen.

Over wind hadden we niet te klagen het eerste halfjaar, de molen heeft op haar vaste draaidagen op dinsdag en zaterdag weer veel in beweging gestaan.

In dit nummer vertellen we u meer over het verleden van de molen, Marie-José onze hulpmolenaar én redacteur heeft een bezoek gebracht aan onze oud molenaar Nico Varkevisser. Dan vliegen de weetjes je om de oren, voldoende om zelfs een boek mee te vullen.

Op 26 augustus is op de Jaarmarkt in Hazerswoude-Dorp het Bierpulschuiven in de kraam van Rotaryclub Rijnwoude gehouden. De volledige opbrengst van deze actie komt ten goede aan de onderhoudswerkzaamheden van ons molenerf.

Veel leesplezier,

Ben Oostdam (voorzitter)

Nationale Molendagen

Op zaterdag 10 en zondag 11 mei 2025 vonden de Nationale Molendagen plaats. Meteen op de zaterdagochtend was het raak op onze Rooie Wip: er kwam een complete meisjes scoutinggroep het erf op. De scouts waren gekleed in helder groene stoere bloezen, terwijl de leiding in het rood was. Ze luisterden geïnteresseerd naar de molenaars, stelden allerlei vragen, kregen antwoorden en pasten wonderwel met z'n allen (staand) in het kamertje van de Rooie Wip. Naar boven het bovenhuis in, weer naar beneden, de vang bedienen en een eigen klein zelfbouw molentje in elkaar zetten maakten het bezoek compleet. Of toch nog niet? De groep bedankte de molenaars door een vrolijke dans op te voeren op het erf voor de molen. Voor ons molenaars kon de dag niet meer stuk! Wil je het hele filmpje zien klik dan [hierop](#).

Fietsroute

De fietsroute "Op verkenning langs de molens rond Hazerswoude" wordt steeds vaker gereden, dat merkten we op deze Nationale Molendag. Er waren minstens tweemaal zoveel bezoekers dan het vorige jaar en ze waren vrijwel allemaal op de fiets. Sommige kinderen kwamen al met een zelfbouw-molentje aan; dat hadden ze gekregen bij een andere molen langs de route. Ook vertelden ze over pannenkoeken eten op korenmolen Nieuw Leven in Hazerswoude-Dorp. Meel malen blijft dus noodzakelijk. De pannenkoek is voorlopig niet weg te denken uit het lievelingsdieet van onze jeugd.

[Op verkenning langs de molens rond Hazerswoude | Hier is Alphen](#)

Geen zwanen dit jaar, wel meerkoetjes

Deze lente keken we uit naar het zwanenpaar dat hier een jaar geleden kwam broeden. Zouden ze terugkomen? Zo trouw ze elkaar ook zijn, zo trouw zijn ze kennelijk niet aan hun broedplaatsen. Want ze kwamen niet! Vlak langs de Vier Heemskinderenweg waren wel twee broedende paren te zien. Inmiddels zwemmen ze trots met hun jongen door de vaart.

In de Lodewijkvaart, vóór de molen, broeden elk jaar enkele paren meerkoeten. De twee broedsels zijn uitgekomen met wel 7-9 kuikens elk. Maar zoals dat gaat: er zijn bij het ene paar nog twee kuikens over, en bij het andere slechts één. Een zwanenkuiken is wel bestand tegen hongerige kraaien maar een meerkoet

kuiken helaas niet.

Meer over molenaar van de Bosch

Ex molenaar Nico Varkevisser vertelt dat de heer Van de Bosch de laatste beroepsmolenaar was die in de molen zelf woonde. Zijn opvolger kreeg een dienstwoning die ten zuidoosten van de molen werd gebouwd, omdat deze windrichting het minst voorkomt en dus de windvang het minst zou storen. De eerste particuliere eigenaar van De Rooie Wip liet deze woning restaureren en goed onderhouden. Met toestemming van de gemeente Hazerswoude werd deze dienstwoning indertijd afgebroken, zoals bij veel van dit type molenhuizen is gebeurd. Er

zijn er nog een paar, maar dikwijls in verval, zoals bij de Groenendijkse molen vanaf de N11 goed is te zien. Op de foto de Rooie Wip in de winter, met de dienstwoning ernaast.

Figuur 1; Rooie wip bij winter, op achtergrond het molenhuis

Bliksem-afleiding

Naar aanleiding van het doormeten van het bliksemafleiding systeem in 2024, waaruit bleek dat een van de kabels die we gebruiken aan het gevlucht en de staart niet meer goed was, is een nieuwe kabel aangeschaft.

Vangtouw

Door verregaande slijtage aan het vangtouw kwam het moment steeds dichterbij dat het zou breken. Zo ver hebben we het natuurlijk niet laten komen. We hebben een nieuw vangtouw aangeschaft en het oude vervangen.

Molenerf ophogen, nieuwe kruipalen en kiezelpad

We hebben het molenerf in hoogte opgemeten, dit omdat het vooral aan de zuidwest- en noordwestkant behoorlijk aan het verzakken is. Dat merken we omdat we, als het gevlucht aan die kanten staat, een zo hoge stap moeten maken om de wiek in te komen, dat we er een stoel bij halen om dat nog te kunnen doen. Met het resultaat van die metingen hebben we een plan gemaakt voor het ophogen van het erf, en daarvoor subsidie aangevraagd. Er is 25-30 kuub grond voor nodig. Het plan kan doorgang vinden in de herfst. Tijdens de werkzaamheden worden ook nieuwe kruipalen gezet, dit keer van beton in plaats van hout. Tegelijkertijd komt er een kiezelpad rond de molen. Tijdens de Jaarmarkt in Hazerswoude-Dorp eind augustus, zullen we tijdens de Kampioenschappen Bierpulschuiven geld inzamelen voor de aanpassingen aan het molenerf.

Figuur 2: afbeelding met het plan voor het molenerf

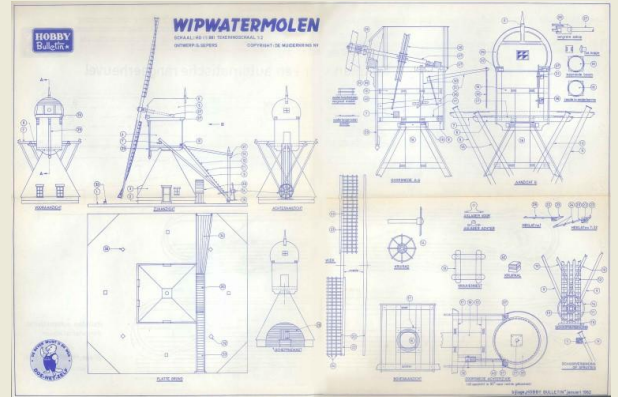
Bij de uitvoering hoort ook het inzaaien van een nieuwe grasmat. Het nieuwe gras krijgt de beste kans om op te komen als we het plan in de herfst uitvoeren, vandaar deze timing.

Molen model Rooie Wip in New York 1964

Eén van onze bestuursleden vond een boek in de Oudheidkamer van Hazerswoude waarin alle molens uit de omtrek beschreven worden. Daarin staat een wetenswaardig hoofdstuk over de Rooie Wip. Indertijd is van de Rooie Wip een model gemaakt door de heer Gerrit Sepers uit Hazerswoude. Dat model is eerst tentoongesteld tijdens de "Grüne Woche" in Berlijn, van 24 Januari tot 2 Februari 1963. Het molentje kwam beschadigd terug, waarna de heer Sepers het weer herstelde voor de Wereldtentoonstelling in 1964 in New York. In de Haagse Courant van 17 april 1964 stond een foto waarop burgemeester Gijs Van Hall van Amsterdam het model aan burgemeester Robert Ferdinand Wagner van New York overhandigt. Nico Varkevisser stuurde een foto van een artikel in de Nieuwe Leidsche Courant van zaterdag 18 april 1964, waarin het gebeuren uitgebreid beschreven wordt.

Bouwtekening Rooie Wip

Een bouwtekening van de heer Sepers is nog steeds op internet te vinden, zie "Bouwbeschrijving van een molen voor de tuin – deel 1" op de webpagina Schrijver G. Sepers - Automatic-rock.nl. De molen op die tekening lijkt verdacht veel op De Rooie Wip.

Bezoek aan oud molenaar Nico Varkevisser

1) De molen uit het werk zetten

In de vorige nieuwsbrief schreven we over de wens de molen uit het werk te kunnen zetten, iets dat nu nog niet kan. Hierop ontvingen we een reactie van Nico Varkevisser, de voormalige molenaar die meer dan 30 jaar werkzaam was op De Rooie Wip. Hij vertelde dat het uit het werk zetten wel degelijk mogelijk was, ook nu, door vier naast elkaar geplaatste kammen uit het waterwiel te halen, en de geleegde plek voor de Onderschijffloop te plaatsen. Dan kan de Onderschijffloop draaien wat hij wil, maar ingrijpen in de kammen van het waterwiel is dan onmogelijk, want die zijn weg. De heer Varkevisser vertelde dat de betreffende kammen aan de achterkant genummerd zijn met de cijfers 1,2,3 en 4. Gemakkelijk waren ze niet te spotten, maar op de foto hierbij kunt u ze zien. De molen werd op deze manier alleen bij noodzaak uit het werk gezet. De kammen werden zo spoedig mogelijk weer teruggeplaatst, om de molen bij storm veilig weg te kunnen zetten.

ZATERDAG 18 APRIL 1964

HAZERSWOUDENAAR BOUWDE GROTE EN KLEINE MOLENS BIJ DE VLEET

Model van „De Rooie Wip” voor New Yorkse wereldtentoonstelling

AMSTERDAMS burgemeester mr. v. Hall heeft New Yorks burgemeester R. F. Wagner donderdag namens het ANVV en de Amsterdamse delegatie in New York een op schaal 1:80 vervaardigd model overhandigd van de molen „Rooie Wip”. Het model is gemaakt door een inwoner van Hazerswoude, en bestond de nieuw-lezer van het ANP... Welke Hazerswouder dat is? De leden van de vereniging „De Hollandse Molens” zullen onmiddellijk het antwoord klaar hebben, en wellicht ook enkele inwoners van het dorp: de heer G. Sepers uit de Tuinstraat natuurlijk.

Modelbouw van molens en maquette staat er te lezen op het vakscheurkaartje van de heer Sepers (72 jaar). In naam heeft hij het vak van timmerman, maar, zoals hij zelf zegt, is hij nog een van de weinigen in ons land, die in staat is een nieuwe molen te bouwen en de werktekeningen te maken. Daar moet je heel wat voor geleerd hebben, zal de atente lezer zeggen. „Nou, ik heb een jaar lagere school gehad”, zo verduidelijkt de Hazerswouder, „al mijn hobby is mijn beroep gegroeid”.

Maar goed, wat heeft een ander nu met die gebeurtenis in New York te maken? De heer Sepers („Ik kan wel een dag lang over molens praten”) heeft ons het verhaal geheel uit de doeken gedaan. Het begon

enz. Ook in de huiskamer van een oud moedertje in Strijen. Hij maakte een model van de molen „De Vrede” in deze plaats. Jaren lang had ze er in gewoond, tot haar zoon de „aar” overnam. Het moedertje was gehecht aan de molen. Nu heeft ze het model in haar huiskamer staan. Een ander voorbeeld: hij de fetswaring van het schip „Amstelsteden” werd de kapitein een model van de echte Amstelmolens aangehouden. Nog steeds staat het in de kajuit van de gezevoerder van het schip...

Hij heeft ook al heel wat publicaties op zijn naam staan, de modelbouwer (hij maakte ook de maquette van de in aanbouw zijnde Raiffeisenbank). In tijdschriften van hobbyisten, van molenaars, enz. Ook voert hij een levendige correspondentie: een tijdje terug zo'n veertig brieven tegelijk beantwoordt naar aanleiding van een ingezonden stuk in een weekblad nam hij er ook nog bij... Nog niet zo lang geleden werden er door de PTT molenpostzegels uitgegeven. Die van dertig cent, dat is mijn model”, zo zei hij ons erop wijzend. „O, ja en dan wordt de Leidse molen „De Valk” binnenkort museum. Ik heb verschillende gereedschappen voor de molenbouw in enkele modellen toegevoegd”. En dan weer: „Op de binnenkant te hangen tentoonstelling van de Visserijbond, de Navis, zullen ook weer een paar van mijn modellen staan”.

Noem de molens in ons land op en de heer Sepers weet ze vrijwel alle „thuis te brengen”. Vele, waaronder ook de „Rijn en Lek” te Wijk bij Duurstede (Rijnsdal maakte deze onsterfelijke). Hij is klein begonnen. „Ik weet nog goed, dat ik een molentje op de bleek naast ons huis aan de Rijn had. Toendertijd, ja, dat's een poos geleden, kwamen er al toeristen in ons dorp. Hun oog viel erop en zo begonnen de bestellingen eigenlijk”. Overigens heeft hij niet alleen het kleine geerd: op Texel en in Boekop staan er wijpmolens van zijn hand. Samen met een collega bouwde hij een kleine wijpmolen op de schuur van de firma Dekker. Enfin, we kunnen zo wel doorgaan, maar zeker is, dat Nederland in hem een groot molenbouwer heeft. „Molennakkers zijn er nog wel. Maar ook bij de jongeren dreigt dit vak zijn aantrekkingskracht te verliezen”. Niettemin hoopt hij, dat de Nederlandse molens zijn goede faam zal blijven genieten. Aan hem zal het niet liggen, maar ja. „De jaren beginnen bij mij ook te tellen”. Een hoogtepunt is in elk geval zeker, dat zijn molen, model naar de Rooie Wip in Amerika de faam van ons land in de bestrijding van het water in eyal kan houden. Wellicht zit er voor de gemeente Hazerswoude een perspectief in om nog eens vriendschapsbanden aan te knopen, wanneer de grotere molen, die binnenkort per Conrail zal worden vervoerd over de grote plaats, is gearriveerd, vriendschapsbanden met New York, zegge.

EEN PAAR WEKEN geleden belde de Eindhovense molenbouwer Gijzen de heer Sepers. „Hijt u een modelletje van een wijpmolen?” zo vroeg hij. „Ik heb er wel een”, was Sepers' antwoord, „maar die is kapot teruggekomen van het Ministerie, die het heeft gebruikt voor een keuze van een molen voor de Grüne Woche. Vraag aan de Eindhovense zijde: „Kunt u hem nog repareren voor 12 april?” Nou, daar stond de heer Sepers. Zijn gezondheid was niet te denderend, maar toch: „Ik maakte het modelletje (de Rooie Wip) en had het op tijd klaar”. Ondertussen is dit modelletje al weer aan burgemeester

Bij de foto:

Dit is een getrouwe kopie van de molen de Rooie Wip. Burgemeester Van Hall overhandigde dit type aan zijn ambtsgenoot Wagner van New York.

Figuur 3: de vier met potlood genummerde kammen

2) Bezoek aan ex-molenaar Nico Varkevisser

De heer Nico Varkevisser liet naar aanleiding van de vorige nieuwsbrief weten dat hij veel van de molen wist. Ik werd nieuwsgierig, en vroeg of ik hem mocht bezoeken. Dat mocht. Op 11 januari jl. was het zover, en bezocht ik Joyce en Nico Varkevisser. Ik raakte tijdens ons gesprek al snel onder de indruk van de hoeveelheid kennis over de geschiedenis van De rooie Wip van Nico, maar toen we eenmaal naar boven gingen naar een werkkamer met opgeslagen materiaal over de molen, was ik echt geïmponeerd. Er stonden mappen met interne nieuwsbrieven die Nico

Afbeelding 4: Een impressie van Molendag 12 mei 2012.
Foto Joyce Varkevisser

jarenlang heeft verzorgd voor de bestuursleden en de tweede molenaar van de molen. Zo werden zij op de hoogte gebracht van het werk van de molenaars, het aantal omwentelingen van de molen en het aantal bezoekers aan de molen tijdens de open dagen.

“Door het nu uitbrengen van een openbare nieuwsbrief voor een grotere doelgroep zal de waardering voor de molen alleen maar toenemen,” aldus ex-molenaar Nico.

3) Publicatie waard

Toen de computer openging, liet Nico me een doorlopende tekst zien, een boek dus eigenlijk, van ongeveer 200 bladzijden, geïllustreerd met prachtige foto's; alles over de molen gedurende de 30-jarige periode dat hij molenaar was op de Rooie Wip. De moeite waard om uit te geven, lijkt me. In woord en beeld laat Nico hier o.a. de restauratie aan de molen zien waar hij getuige van was gedurende zijn dertigjarig molenaarschap. Nico staat open voor uitgave van dit werk, mits niets aan de inhoud wordt veranderd. Wie biedt?

Erfgoedhuis Zuid-Holland

Op donderdag 10 april 2025 zijn Ger N. en ik, Marie-Jose naar een middag in Delft gegaan, georganiseerd voor molenaars, molengidsen e.a., door het Erfgoedhuis Zuid Holland. Het thema van deze middag was: “roerend erfgoed”. De boodschap was: graag willen we het roerend erfgoed bewaren, voorzien van toelichting over het gebruik ervan, voordat dit voor latere generaties verdwijnt. Het gaat er natuurlijk niet om ellenlange verzamelingen van dezelfde voorwerpen aan te leggen. Het gaat om het behoud van gereedschappen en voorwerpen die dreigen te verdwijnen, oud spul dat vaak wordt weggegooid omdat het er niet uitziet en het niet de moeite van het bewaren waard lijkt. Het gaat ook om het verhaal dat daarbij hoort over het gebruik ervan. Meteen een voorwerp uit de Rooie wip:

Dit lijkt op een schoenlepel. Maar kan dat niet zijn. De randen zijn veel te scherp, er zit geen ergonomische buiging in die je bij een schoenlepel verwacht. Wat is het verhaal dat hierbij hoort?

Prestatie van de molen in het jaar 2024

Het eindresultaat van het werk van de molen in 2024 was 113393 omwentelingen. Als je daar niet duizelig van wordt! Het leverde 370,- Euro subsidie op van de PZH. Een leuke bijdrage in de altijd doorlopende kosten voor "kleine dingen", zoals mollenbestrijding, koffie, thee, bekertjes, soep, de juiste maat spijkers en schroeven voor kleine reparaties, (bijv. aan de wiggen op de heklatten), vuilniszakken, reuzel, stofzuigerzakken, kosten voor elektriciteit, batterijen, verf en kwasten, schoonmaakmiddelen, reuzel en andere smeermiddelen.

Waterpeil Lodewijksvaart

Zeer onlangs bleek, na sluiting van de schuif in de overloop tussen Lodewijksvaart en de polder, het water in de vaart zo hoog te staan dat er ongeveer 7 mm hoog water over de schuif bleef stromen de polder in. Een ongewenste situatie. Als de schuif gesloten is, hoort er geen water meer terug de polder in te lopen. We zetten de schuif alleen open als de molen zoveel water uit de polder opmaakt, dat daar het peil te laag komt te staan.

Na een melding aan het Hoogheemraadschap van Rijnland, die het peil in de vaart beheert, is dat nu opgelost, het peil is weer een beetje verlaagd, genoeg om het overstromen op te laten houden.

Het gevoerde peil in de boezem was overigens een kleine week zo hoog door het besluit van het Hoogheemraadschap van Rijnland het peil in 2025 hoger vast te stellen, vanwege de drogere laatste jaren.

Financieel

Het werk aan de molen is meestal goed zichtbaar, maar min of meer onzichtbaar is het werk dat moet worden verricht om in aanmerking te komen voor subsidie. Subsidie is hard nodig voor het onderhoud van de molen en het molenerf. Gelukkig wordt dit erkend door Rijk, Provincie en Gemeente en zijn er subsidies die periodiek moeten worden aangevraagd. De aanvragen voor de komende 6 jaar regulier onderhoud zijn weer ingediend en de verantwoording voor de afgelopen 6 jaar is inmiddels goedgekeurd. Telkenmale weer een hele administratieve rompslomp, maar begrijpelijk dat dit zorgvuldig moet gebeuren, het gaat immers om de besteding van gemeenschapsgeld. Een subsidie is echter niet voldoende om alle noodzakelijke kosten voor het behoud van de molen te dekken. Giften blijven daarom welkom! De molen heeft de ANBI status, en uw gift is dus aftrekbaar van de belasting.

IBAN: NL21 RABO 0395 901 782

t.n.v. Stichting Molen de Rooie Wip

Nationale Open Monumentendag

Op Zaterdag 13 September is de molen voor publiek open van 10.00h tot 16.00h

Colofon

Teksten en concept: Marie-José Wijntjes
 Eindredactie: Ben Oostdam, Ger Nagtegaal
 Met dank aan: Marie-José Wijntjes, Paul van der Zijden, Ger Nagtegaal